

TARTALOM

- 4 Kétségbeesésből a bizakodásba
- 6 A vörösiszap-katasztrófa veszélyhelyzetének kihirdetése, a végrehajtás koordinációja *(dr. Hoffmann Imre)*
- 8 Az Újjáépítési Kormányzati Koordinációs Központ tevékenysége a vörösiszap-tragédia után *(dr. Muhoray Árpád)*
- 12 A veszélyhelyzetet követő újjáépítések során alkalmazható kivételes építésügyi szabályok
- 14 Az árvízi katasztrófa-helyzet utáni helyreállítás Borsod-Abaúj-Zemplén megyében *(dr. Bálint Krisztián)*
- 17 A vörösiszaptól károsodott épületek statikai, környezeti és anyagtani felmérése és értékbecslése *(dr. Halász Lajos)*
- 20 Mérnökkamarai segítségnyújtás a vörösiszap-katasztrófát követően *(Kassai Ferenc)*
- 22 A katasztrófa-helyzetek utáni folyamatok térinformatikai támogatása helyszíni és archív adatok felhasználásával *(Barkóczy Zsolt, Juhász Géza Péter, Horváth Balázs)*
- 26 A vörösiszap-katasztrófát követő újjáépítést előkészítő feladatok *(dr. Gerzánics Annamária)*
- 29 Újjáépítés célú pályázati felhívás az árvízi és a vörösiszap-ömlés utáni helyzetben *(Krakler Judit)*
- 32 A vörösiszap sújtotta Kolontár és Devecser új lakókerületének tervezése és építése *(Turi Attila)*
- 40 Kivitelezési munkálatok az újonnan létesülő lakóhelyeken *(dr. Halász Lajos)*
- 43 Az újjáépítés fontos állomása: a birtokba adás *(dr. Halász Lajos)*
- 44 Új városi közpark Devecser rehabilitációs területén *(dr. Gerzánics Annamária)*
- 46 A devecseri kastélypark rehabilitációja *(Bódyné Máthé Ildikó)*
- 52 Emlékezés Napja

ÉPÍTÉSÜGYI SZEMLE
LIII. ÉVFOLYAM 2011/KÜLÖNSZÁM
A Belügyminisztérium
Területrendezési és Építésügyi
Helyettes Államtitkárság
szakmai folyóirata

7

14

32

Kétségbeesésből a bizakodásba

Nem várt helyzettel szembesült 2010. október 4-én a déli-Bakony lábánál elterülő Kolontár, Devecser és Somlóvásárhely települések 6500 lakosa. A Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zrt. X. iszaptároló kazettájának átszakadt gátján kizúduló több mint egymillió köbméter vörösiszap és erősen lúgos víz keveréke 10 emberéletet és 250 főnél több sérültet követelt. Az iszapár elsodort vagy megrongálódott házakat hagyott maga után, elborított 1017 hektár mezőgazdasági területet. A mentésben a szakértelem mellett az emberi helytállásra, a vég nélkülinek tűnő kitarásra és a tenni akarásra lehetett hagyatkozni. A Kormány – a Belügyminisztérium irányításával – erőn felüli vis major helyzetet kezelte hónapokon át. „A teljes elkeseredettségéből hoztuk vissza az embereket” – mondja **dr. Pintér Sándor** belügyminiszter, aki büszke a tárcája irányítása alá tartozók helytállására, miközben összegzi az elmúlt egy év helyreállítási és újjáépítési munkáit.

A vizsgálatok ugyan még nem zárultak le, azonban az nyilvánvaló, hogy sem a katasztrófa bekövetkeztében, sem a kárenyhítésben nem állapítható meg az állam felelőssége. Ennek ellenére a Kormány a károsultak mellé állt. Miért?

A katasztrófák elhárítása, illetve ha már bekövetkeztek, akkor az emberi életek, ingatlanok, vagyontárgyak mentése állami kötelezettség, erre a feladatra áll készenlétben az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF), illetve a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok, továbbá a tűzoltóság, a polgári védelem, a rendőrség, az egészségügyi és a mentőszolgálatok, a honvédség, a vízügyi és a környezetvédelmi szolgálat. Így a vörösiszap-tragédia bekövetkezésétől az érintett szervek – erejüket nem kímélve – hivatali szolgálatukat teljesítették; tevékenységüket számos helyi gazdálkodó szervezet is segítette.

A kártérítés – károkozás hiányában – azonban nem kötelező feladata az államnak. Ez a lépés a korábbiaktól eltérő kormányzati felfogásnak megfelelő gesztus, a miniszterelnök úr döntése alapján. Senki nem maradhat fedél nélkül – ez volt a kitűzött cél. Emlékeztetek rá: a Kormány, hivatalba lépését követően, hasonlóan járt el a 2010. május–júniusi árvizek károsultjai tekintetében is.

Milyen szempontok szerint született döntés a kárenyhítés mértékéről és módjáról?

Ebben a tekintetben a legfőbb szempont a károsultak elemi lakhatási feltételeinek a lehető leggyorsabb megteremtése volt,

minden egyéb ennek került alárendelésre. Későbbre kitűzött, de jelentőségében ugyanolyan fontos szempontnak tekintettük az iszap martalékká vált magánvagyon-értékek tulajdonosainak kárenyhítését. Ez mostanra kiterjedt azokra a kisvállalkozókra is, amelyek az iszapelőöntéssel tönkretett területen végezték a megélhetésüket biztosító munkájukat.

A kártérítés teljes értéke még nem ismertes, a jelenleg rendelkezésre álló adatok szerint a kormányzat és az önkormányzatok 34 milliárd forintot meghaladó összeget fordítottak, illetve fordítanak a védekezés, a helyreállítás és az újjáépítés költségeinek fedezésére.

Ezeket a költségeket az állam megelőlegezte, amit a károkozó fog végül megtéríteni. Még várjuk a szakértői vizsgálatok végeredményét, a károkozás tekintetében a pontos választ csak ennek tudatában lehet kimondani. A károkozónak pedig a polgári jogi felelősségen túl büntetőjogi felelőssége is van.

A Belügyminisztérium – sok más intézménnyel együtt – teljes kapacitással vett részt a munkálatokban a mentéstől a kárfelmérésen át a helyreállításig és újjáépítésig. Hogyan, milyen eszközökkel és kiknek a segítségével lehetett áttekinteni és irányítani a folyamatot?

A mentési és a helyreállítási munkák irányítója és koordinátora a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó OKF volt, dr. Bakondi György főigazgató vezényletével, aki egy adott idő-

